

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Зajедничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине



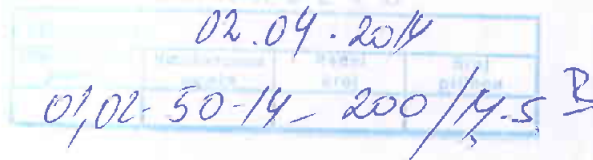
BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Broj: 03/2
Sarajevo, 2.4.2014.

PREDSTAVNIČKOM DOMU
DOMU NARODA



Predmet: Dostava Izvještaja o radu Komisije za 2013. godinu i Plana rada Komisije za 2014. godinu

Poštovani,

U skladu sa čl. 50 Poslovnika Predstavničkog doma i čl. 44. Poslovnika Doma naroda, u prilogu vam dostavljam Izvještaj o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH (u daljem tekstu: Komisija) u 2013. godini, koji je Komisija usvojila na svojoj 16. sjednici održanoj 29.1.2014. godine. Na istoj sjednici Komisija je usvojila i Plan rada za 2014. godinu, te vam isti također prilažem.

S poštovanjem,

Predsjedavajući Komisije
Amir Fazlić

Prilozi:

- Izvještaj o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu
- Plan rada Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2014. godinu

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**



**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**
Зједничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**
Zјednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zјedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Broj: 03/2 /13
Sarajevo, 2013. godine

**IZVJEŠTAJ O RADU
ZAJEDNIČKE KOMISIJE
ZA NADZOR NAD RADOM OSABIH
ZA 2013. GODINU**

Sarajevo, decembar 2013.

SADRŽAJ:

1.	UVODNE NAPOMENE	3
2.	AKTIVNOSTI KOMISIJE U 2013. GODINI	3
	a. Zakonodavne aktivnosti	4
	b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti i ostalih akata	6
	c. Nadzorne posjete i radni sastanci iz nadležnosti Komisije	8
2.1.	PRISUSTVO OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA I OKRUGLIM STOLOVIMA	8
2.2.	STUDIJSKE POSJETE I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU	9
2.3.	SARADNJA SA OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BiH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA	9
2.4.	MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI KOMISIJE	10
3.	REZIME	12

1. UVODNE NAPOMENE

Nadležnosti Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komisija), utvrđene su u odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09), Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09), te poslovnica oba Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pored navedenih propisa, Komisija se rukovodi i vlastitim Poslovníkom i Pravilnikom o zaštiti tajnih podataka, te relevantnim propisima koje donosi Državni sigurnosni organ. Komisija u svome radu također nastoji uvažiti i principe sadržane u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenom dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Komisije, tj. Zajedničkoj odbrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Također se u obzir uzimaju i obaveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obaveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO. Konačno, Komisija pri radu ima u vidu i obaveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, i sl).

Komisija je u jednom dijelu 2013. godine imala problema u radu zbog blokade institucija (JMBG protest), koji je odložio dvodnevnu tematsku sjednicu na kojoj je Komisija planirala detaljno proći kroz tekst novog Zakona o zaštiti tajnih podataka koji je u cijelosti pripremljen i samo je čekao konačno usaglašavanje među članovima Komisije, prije upućivanja u dalju parlamentarnu proceduru. Komisija se ovdje namjeravala pojaviti u ulozi predlagачa zakona, zbog toga što radna grupa Vijeća ministara koja je bila zadužena za izradu novog teksta već više od dvije godine nije uradila ništa. Protesti ispred zgrade PSBiH nažalost su se nadovezali na period kolektivnog godišnjeg odmora i time je Komisija izgubila zamah koji je imala. Nakon pauze ponovo smo aktualizirali rad na tekstu novog Zakona i očekujemo da ćemo novi tekst uputiti na Domove u prvom tromjesečju 2014. godine.

Također smo krajem 2013. godine prvi put zabilježili i pojavu problema sa kvorumom za rad Komisije, kojih ranije nismo imali. U ranijem periodu sjednicama je konstantno prisustvovalo prosječno po 10 članova, što je visoko iznad granice kvoruma. Međutim, u ovoj godini nekoliko pojava negativno se odrazilo na kvorum, uključujući i manje-više redovno izbivanje dvojice članova iz zdravstvenih razloga (Jovičić i Bećirović).

I pored gornjih problema, uspjeli smo u 2013. godini održati 8 sjednica, što je značajno povećanje u odnosu ranije izvještajne periode. Još 3 sjednice bile su planirane, ali se zbog nedostatka kvoruma i ostalih gore opisanih problema nisu održale. Na koncu, u skladu s članom 50. Poslovnika Predstavničkog doma i članom 44. Poslovnika Doma naroda, u nastavku podnosim Domovima detaljan Izvještaj o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu.

2. AKTIVNOSTI KOMISIJE U 2013. GODINI

Zajednička komisija za nadzor nad radom OSABiH konstituirana je 7.7.2011. Tom prilikom za članove Komisije imenovani su:

iz Predstavničkog doma:

1. Mirsad Mešić
2. Slavko Jovičić
3. Amir Fazlić
4. Darko Babalj
5. Mato Franjičević, i
6. Dr Mirsad Đugum;

te iz Doma naroda:

1. Dr Nermina Kapetanović
2. Hasan Bećirović
3. Stjepan Krešić,
4. Josip Merdžo
5. Staša Košarac, i
6. Krstan Simić.

Za predsjedavajućeg je tada imenovan **Dr Mirsad Đugum**, a za njegove zamjenike **g. Staša Košarac** (prvi zamjenik) i **g. Josip Merdžo** (drugi zamjenik). Od dana 29.2.2012., gosp. Merdžu je na mjestu drugog zamjenika predsjedavajućeg Komisije zamijenio **g. Martin Raguž**, a od dana 20.12.2012. gosp. Mirsada Đuguma je na mjestu predsjedavajućeg Komisije zamijenio **g. Amir Fazlić**.

Tokom izvještajnog perioda, tj. tokom 2013. godine, Komisija je realizirala slijedeće aktivnosti:

4

- **8 sjednica Komisije**, na kojima je razmatrano ukupno 45 tačaka dnevnog reda, ili prosječno 5 tačaka po sjednici;
- **više radnih sastanaka** s predstavnicima domaćih i međunarodnih institucija, održanih u BiH;
- **2 konferencije**, jedna održana u BiH, a druga (međunarodna) u Crnoj Gori
- **1 posjeta na međunarodnom planu** (dolazna, u BiH).

Tokom izvještajnog perioda Komisija je u okviru svojih nadležnosti pratila rad različitih tijela i institucija izvršne vlasti (OSABiH, DSO, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo odbrane, predsjedavajući Vijeća ministara BiH, Vijeće ministara BiH, itd.).

a. Zakonodavne aktivnosti

Komisija je tokom 2013. godine u dalju proceduru prosljedila **jedan** prijedlog zakona (tj. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH, predlagača Vijeća ministara). Bilo je planirano uraditi više, čak se i pojaviti u ulozi predlagača zakona u ovoj godini, ali se to nažalost zbog različitih vanjskih faktora koji su utjecali na rad Komisije pokazalo kao nemoguće.

Zakoni koji su bili predviđeni za razmatranje u okvirima nadležnosti Komisije (odnosno predlaganje izmjena i dopuna istih koje se tiču poslova i organa iz nadležnosti Komisije) su slijedeći:

1. Zakon o OSABiH
2. Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
3. Zakon o reviziji institucija BiH,
4. Zakon o javnim nabavkama, te
5. Zakon o odbrani BiH.

Što se tiče **Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH**, vršili smo redovan nadzor nad njegovom primjenom, uključujući i proaktivan pristup obavljanju nadzornih posjeta, po zaprimljenim predstavkama. Aktivirali smo i pitanje osiguranja uvjeta za zakonit rad Komisije (propisno zaštićena sala za sastanke, adekvatne prostorije za Podregistar tajnih podataka koje štiti PSBiH, itd.), i možemo reći da je u odnosu na ranije godine, u 2013. na ovom polju napravljen pomak naprijed, pri čemu ističemo podršku za ove aktivnosti dobijenu od strane sekretara Zajedničke službe, koji se i lično angažirao na rješavanju navedenih pitanja. Na našu urgenciju sastavljen je Pravilnik o zaštiti tajnih podataka u PSBiH, koji je pred usvajanjem (čeka se dostava Mišljenja od strane Ministarstva sigurnosti, kao nadležnog za ovakve podzakonske akte). Pri Uredu sekretara Komisije formiran je Podregistar tajnih podataka koje štiti PSBiH, i uspostavljen funkcionalan prijem, obrada i pohrana povjerljive pošte za PSBiH. Sekretar Komisije imenovan je za sigurnosnog službenika PSBiH, i već je u tom svojstvu obavio nemali broj zadataka, koji se nisu ticali isključivo poslova naše Komisije, već se radilo o različitim aktivnostima iz domena primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka u PSBiH (od sastavljanja gore pomenutog Pravilnika, preko savjetodavne uloge rukovodstvu Sekretarijata za održavanje povjerljive sjednice Doma i drugih aspekata primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka, pa do rukovanja povjerljivom poštom koja ulazi ili izlazi iz PSBiH, i podrške Istražnoj komisiji PD u tzv. „slučaju Mehmedović“, kada je zbog prirode zadataka prvobitno imenovani sekretar Istražne komisije zamijenjen sekretarom naše Komisije). Ističem da su se sve gornje aktivnosti kolegija sekretarijata, kao i našeg sekretara, desile nakon ponovljenih inicijativa i urgencija Komisije, koje su krenule još od mandata prethodnog predsjedavajućeg dr. Đuguma, ali su tek odskora naša nastojanja urodila plodom, pri čemu želim pozdraviti trud i predanost rješavanju ovih pitanja od strane kolegija Sekretarijata.

Po našim saznanjima, za potrebe primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka u okviru PSBiH za iduću godinu su predviđena i određena finansijska sredstava, koja vjerovatno neće pokriti sve potrebe, ali su svakako dobrodošla, i to će biti prvi put da se PSBiH konkretno posveti ovim pitanjima „u vlastitom dvorištu“. Pozdravljamo ovakav razvoj događaja i ostat ćemo posvećeni praćenju situacije. Prvi slijedeći projekt, koji ne zahtijeva finansijska izdvajanja, ali je bitan iz ugla poslova Komisije, je praćenje usvajanja izmjena u Poslovnica Domova, koje je radnoj grupi za njihovu doradu uputila Komisija.

Krajem godine, umjesto opsežnog i detaljnog prijedloga izmjena postojećeg Zakona o zaštiti tajnih podataka koji je trebala pripremiti posebna radna grupa Vijeća ministara, pred Komisijom se našao prijedlog izmjena Zakona u samo jednom članu (koji uređuje pitanje sigurnosnih provjera nad sudijama i tužiocima). Komisija je ovaj prijedlog razmotrila kao

obaveznu tačku, te ga je i jednoglasno podržala, budući da su i u tekstu novog zakona koji priprema sama Komisija, bile predviđene iste izmjene. Podvlačimo da se ne radi o „političkom stavu“ Komisije, a još manje o „pritisku politike na pravosuđe“, kako su ove izmjene nerijetko nazivane u medijima, već ih je Komisija planirala uvrstiti u novi tekst Zakona kao jednu od preporuka izvršnih organa koji provode Zakon, a koji su pred Komisijom nebrojeno puta pomenuli ovo pitanje kao jedan od krupnih problema u radu.

Naime, u više navrata smo izvještavani o činjenici da se tužilaštvima i sudovima ne mogu u skladu sa Zakonom uputiti povjerljivi akti, budući da nemaju certificirane podregistre za prijem tajnih podataka, niti su uposlenici tih organa sigurnosno provjereni. Za sigurnosne agencije to je značilo da, kako sami ne bi prekršili odredbe Zakona, morali su svaki akt upućen pravosuđu deklasificirati, čime se poništava i obaveza čuvanja tih podataka kao tajnih, što je olakšalo prosljeđivanje različitih osjetljivih informacija medijima i drugim neovlaštenim osobama (nije postojao strah od sankcija za odavanje/zloupotrebu tajnog podatka). Jednako tako, sudovi i tužilaštva nisu u mogućnosti proizvesti ni vlastite tajne podatke, odnosno klasificirati neki dokument u skladu sa Zakonom (dodijeliti mu stepen tajnosti i čuvati ga kao takav), jer za to ne ispunjavaju zakonske uvjete (mada se to u praksi dešava).

Komisija je dosada iz brojnih razloga „gledala kroz prste“ kada se radi o ovom problemu, ali je 7 godina nakon usvajanja Zakona zaista bilo dovoljno da se svaki organ prilagodi provedbi Zakona i organizacijski i finansijski i na svaki drugi način. Također, podvlačimo i da je Komisija došla do saznanja da jedan broj izvršnih organa ne prosljeđuje sve podatke sudovima i tužilaštvima, pravdajući to upravo neispunjavanjem uvjeta iz čl. 66. Zakona, a što jeste zakonski preduvjet za prosljeđivanje tajnog podatka, i pri čemu Komisija može samo konstatirati da pri odbijanju prosljeđivanja podatka zapravo jeste ispoštovan Zakon. Drugim riječima, izmjene koje je predložilo Vijeće ministara, i amandmani koje će u drugoj fazi razmatranja Zakona predložiti Komisija, neće onemogućiti pristup tajnim podacima za sudove i tužilaštva, već naprotiv, ove izmjene otklonit će dosadašnje „sive zone“ i dodatno olakšati i ojačati rad pravosuđa, kako u općem smislu, tako i u smislu pristupa tajnim podacima.

Što se tiče **Zakona o OSABiH** i **Zakona o reviziji institucija BiH**, već smo ranije ustanovili da su ova dva zakona međusobno proturječna, te da ih je potrebno doraditi (otkloniti nejasnoće i proturječnosti). Radi se prije svega o ovlasti revizora da pristupi svim podacima, uvijek i svugdje, na što po Zakonu o reviziji u institucijama BiH imaju pravo, sa jedne strane; te sa druge strane, o potrebi OSABiH da određene podatke u određenom momentu ne ustupi ili prikrije, iz razloga zaštite tajnosti svojih operacija, na što po Zakonu o OSABiH imaju pravo. Ove izmjene nismo uspjeli formalno razmotriti (kao konkretan Prijedlog izmjena zakona), dobrim dijelom zbog otpora koji je bilo kakvim promjenama dolazio od strane OSABiH.

Što se tiče **Zakona o odbrani BiH**, Komisiji je od strane predstavnika Ministarstva odbrane skrenuta pažnja na nedorečenosti i nedostatke u Zakonu o odbrani, koji blokiraju dalji rad Ministarstva na aktivnostima iz nadležnosti Komisije. Radi se o nezgrapnom prijevodu nacrtu zakona sa engleskog jezika u kojem su određeni termini prevedeni na način koji na službenim jezicima BiH ne znače ništa, ili predstavljaju nejasne oznake (npr. „vojno

obavješćavanje“ umjesto „vojno-obavješćajni“ i sl.). Na Komisiju je apelirano i da sa svoje strane učini što može (animira Vijeće ministara i ministra odbrane) da se donese Pravilnik o radu Vojno-obavješćajnog roda, budući da njegovo nepostojanje onemogućava rad odgovarajućeg sektora u Ministarstvu odbrane i također, uzrokuje nemogućnost certificiranja podregistra za razmjenu tajnih podataka sa NATO Savezom, kao i druge aktivnosti direktno izvedene iz Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

Prisustvo ministra odbrane na sjednici na kojoj smo razmatrali godišnji izvještaj Ministarstva odbrane o sigurnosnim dozvolama iskoristili smo da podvučemo značaj ovog pitanja, i sa zadovoljstvom konstatujemo da je od 9. do 13. decembra 2013. Sektor za obavješćajne poslove Ministarstva odbrane, uz asistenciju NATO Štaba Sarajevo i podršku od strane ministra, organizirao četverodnevnu, vrlo detaljnu radionicu na temu izrade ovog dokumenta, i time smo optimisti i u pogledu njegovog konačnog usvajanja.

Što se tiče **Zakona o javnim nabavkama**, Komisija je upoznata sa problemima koji se javljaju zbog nemogućnosti da se u skladu sa postojećim zakonom organizuje i provede tzv. „sigurnosni tender“, odnosno da se provede i primijeni postupak tzv. „industrijske sigurnosne provjere“. Radi se o provjeri pravnih lica (preduzeća) prilikom javljanja na klasificirani tender, npr. za nabavku specijalne policijske opreme i slično. Sva potrebna zakonska određenja i definicije već postoje u Zakonu o zaštiti tajnih podataka, no Zakon o javnim nabavkama ne prepoznaje tu činjenicu. Najjednostavnije rješenje postojeće situacije bilo bi da se cijelo poglavlje o industrijskoj provjeri iz ZOZTP „premjesti“, odnosno ugradi u Zakon o javnim nabavkama.

Također, nakon što smo u više navrata razgovarali o problemu odavanja tajnih podataka medijima i drugim neovlaštenim osobama, ustanovili smo i da je iz sadašnjeg **Krivičnog zakona BiH** izbrisan član 225. koji je uređivao pitanje „Odavanje službene tajne“. Ovo je problem kojem će Komisija bez odlaganja posvetiti pažnju u narednoj godini, tako što će se raniji termin „službena tajna“ primjeriti sadašnjem terminu „tajni podatak“ i sadašnjoj klasifikaciji (u skladu sa čl.86. Zakona o zaštiti tajnih podataka), te uputiti prijedlog za vraćanje ovog člana u tekst Krivičnog zakona, sa odgovarajućim sankcijama.

Konačno, sa žaljenjem smo konstatirali da je **Zakon o parlamentarnom nadzoru**, koji je predložila Zajednička komisija za odbranu i sigurnost, odbijen na Domu, jer smo bili direktno zainteresirani za njegovu sudbinu. Krajem godine prilikom razmatranja hapšenja jednog od članova Parlamenta, kao i kroz rad drugih Istražnih komisija koje je PSBiH formirala (za utroške donacija, za ispitivanje nezakonitosti u radu Uprave za indirektno opozivanje, itd.), pokazalo se presudnim za uspješan rad takvih komisija da „iza leđa“ imaju takav jedan Zakon, koji bi detaljno propisao i njihov način rada, i obaveze drugih organa javne uprave spram svih komisija PSBiH, a posebno istražnih. Nedostatak jasnih procedura i definicije obaveza svih uključenih u procese pred komisijama pokazali su se kao pogubni za efektivan komisijski rad.

b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih nadležnosti i ostalih akata

Kad je riječ o aktima koji nemaju zakonodavni karakter, Komisija je u izvještajnom periodu razmatrala, usvojila, primila k znanju i po potrebi uputila u dalju proceduru slijedeće akte:

1. Izvještaj o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2012. godinu;
2. Plan rada Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu;
3. Izvještaj o radu Vijeća ministara BiH u dijelu koji se odnosi na nadležnosti Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH;
4. Godišnji izvještaj predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH o aktivnostima OSABiH
5. Godišnji izvještaj o izvršenom operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka u 2012. godini.
6. Izvještaj Ministarstva odbrane BiH o izdatim sigurnosnim dozvolama u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH za 2012. godinu
7. Izvještaj Ministarstva sigurnosti BiH o izdatim sigurnosnim dozvolama u 2012. godini
8. Godišnji izvještaj o izvršenoj reviziji u OSABiH, dostavljen od strane Ureda za reviziju institucija BiH.
9. dva polugodišnja Izvještaja Glavnog inspektora OSABiH o rješavanju žalbi podnesenih protiv Agencije.
10. Prijedlog budžeta OSABiH za 2014. godinu
11. Izvještaji i informacije OSABiH o konkretnim pojedinačnim pitanjima na koja je Komisija tražila odgovor ili izjašnjenje.
12. Korespondencija (dostava informacija) na traženje Suda BiH
13. Na adresu Komisije pristiglo je i nekoliko predavki koje se tiču rada OSABiH, upućenih od strane različitih pravnih i fizičkih lica (građana, vladinih i nevladinih organizacija). Rad na ovim predmetima još je u toku, izuzev onih za koje je ustanovljeno da Komisija nije nadležna za postupanje.
14. Različite usmene i pisane informacije predsjedavajućeg ili kolegija Komisije, o sastancima sa domaćim i međunarodnim tijelima.

Planom rada Komisije bilo je predviđeno i razmatranje Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH, koja je propisana u čl. 7. stav (1) alineja 5. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH. Kao i ranijih godina (Platforma je Komisiji posljednji put dostavljena 21.3.2011.), ponovo smo suočeni sa zanemarivanjem ove obaveze, kako od strane Vijeća ministara koje je dužno da je pripremi, tako i od strane Predsjedništva BiH koje je dužno da je odobri i dostavi Parlamentu. U nemogućnosti da nakon brojnih pokušaja animiramo izvršnu vlast na blagovremenu pripremu ovog akta, trenutno razmatramo druge opcije (izmjene Zakona koje će ovo pitanje urediti na efikasniji način).

Što se tiče ostalih akata koje razmatramo, primjetan je porast efikasnosti u dostavi i odgovorima Komisiji na različite urgencije, traženje informacija, i saradnju sa drugim organima vlasti općenito. Pozdravljamo ovaj trend i sa svoje strane ćemo učiniti sve da ga održimo i do kraja mandata Komisije. Napominjemo međutim da i pored blagovremene dostave pisanih informacija, i dalje bilježimo trend neodazivanja na sjednice nadležnih ministara. Primjera radi, Izvještaji o izdatim sigurnosnim dozvolama tri puta su skidani sa dnevnog reda sjednice, skupa sa godišnjim Izvještajem o radu Vijeća ministara (u dijelovima koji su u nadležnosti Komisije), zbog neodazivanja ministara sigurnosti i odbrane. Ističemo

da smo se po ovom pitanju pismeno obratili Domovima za produženje roka za razmatranje Izvještaja, i ohrabreni smo podrškom koju smo u tom smislu dobili od oba Doma, jer je očito da i sami Domovi imaju isti problem s članovima Vijeća ministara. Podvlačimo da se ovaj problem već duži niz godina pojavljuje u radu PSBiH, te apeliramo na Domove da sa svoje strane učine dodatni napor na osiguravanju prisustva predlagača i izvjestilaca na sjednicama PSBiH i njenih radnih tijela.

c. Nadzorne posjete i radni sastanci iz nadležnosti Komisije

Komisija u izvještajnom periodu nije obavila nijednu nadzornu posjetu, između ostalog i iz razloga što je u izvještajnom periodu pojačana aktivnost saradnje sa izvršnim tijelima, posebno onima iz sigurnosnog sektora, u okviru sjednica Komisije, odnosno, rukovodioci koje bi u sklopu nadzora posjetila Komisija, nekoliko puta su se po različitim pitanjima pojavljivali pred Komisijom, i pružili tražene informacije na način koji je omogućio da na kraju ne bude potrebe za „terenski rad“. Tako je u 2013. godini Komisija u više navrata, jednom i na posebnoj tematskoj sjednici, obavila detaljan razgovor i konsultacije sa slijedećim predstavnicima izvršnih organa:

- direktor OSABiH, Almir Džuvo
- generalni inspektor OSABiH, Ivan Čosić
- direktor Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Goran Zubac
- Ministar unutrašnjih poslova FBiH, Predrag Kurteš
- Direktor Federalne Uprave policije, Dragan Lukač
- zamjenik direktora Policije RS, Nijaz Smajlović
- Šef Policije Brčko distrikta, Goran Lujčić
- direktor Službe za poslove sa strancima, Dragan Mektić
- revizor u Uredu za reviziju institucija BiH, Nedžad Hajtić
- pomoćnik ministra sigurnosti BiH za zaštitu tajnih podataka, Mate Miletić
- pomoćnik ministra odbrane BiH za obavještajna pitanja, Marinko Šiljegović.

Pobrojani rukovodioci odazivali su se Komisiji sa jednim brojem potrebnih saradnika, ovisno o razmatranom pitanju, tako da nije bilo potrebe da Komisija dodatno odlazi na lice mjesta kako bi se dodatno obavijestila, mada su posjete bile planirane, i mada su gornji rukovodioci i sami uputili poziv Komisiji da ih posjeti, „ohrabreni pozitivnim stavom Komisije i željom da se određena pitanja konačno riješe“.

2.1. PRISUSTVO OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA I OKRUGLIM STOLOVIMA

Komisija je u izvještajnom periodu učestovala na slijedećim aktivnostima kao iz naslova:

1. Konferencija na temu „Aktuelno stanje sigurnosti u BiH“, održana u Zenici, 7.2.2013.

2. Regionalna konferencija na temu „Parlamentarni nadzor nad radom vlade i izvršnih organa – metode i barijere“, održana u Bečićima, Crna Gora, 24.-26.4.2013.

Komisija je bila pozvana i na jedan broj drugih sličnih događaja, poput specijalističkog seminara o zaštiti tajnih podataka u organizaciji Državnog sigurnosnog organa, ali su se ovaj i drugi pozivi direktno poklapali sa terminima sjednica Domova, te smo ih bili prinudeni odbiti.

Komisija u 2013. godini nije održala nijednu radionicu u vlastitoj organizaciji.

2.2. STUDIJSKE POSJETE I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU

Komisija u izvještajnom periodu nije obavila **nijednu** studijsku posjetu van granica BiH.

2.3 SARADNJA S OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BIH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA

Članom 19. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine utvrđeno je da Komisija vrši nadzor nad zakonitošću rada OSABiH. Ova zakonska obaveza ispoštovana je u mjeri u kojoj je Komisija to bila u mogućnosti učiniti.

Kao što je ranije navedeno, promjena u odnosu na ranije periode je da se Komisija aktivnije sastajala sa drugim tijelima iz sigurnosnog sektora (osim OSA-e), te činjenica da je pojačana korespondencija Komisije sa Sudom BiH.

2.4 MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI KOMISIJE

Komisija je u izvještajnom periodu pripremila dolaznu posjetu slovačke srodne komisije, međutim preko ambasade smo u zadnji tren obaviješteni da zbog „nepredviđenih političkih obrata u zemlji“ nisu u mogućnosti doći. Drugih posjeta ni u BiH, ni van BiH, nije bilo.

Pri tome ističemo primjetno smanjen angažman međunarodne zajednice (u odnosu na ranije periode) u kontaktima sa Komisijom. Podsjećanja radi, ranije su kontakti sa NATO Štabom, OSCE Misijom, DCAF-om, USAID-om, NUPI-jem i Ambasdom SAD bili redovni i ovim kanalima se odvijao dobar dio procesa u međunarodnoj, ponekad čak i domaćoj, saradnji Komisije (ove su institucije davale podršku za organiziranje seminara u BiH, studijske posjete van BiH, ekspertnu predavačku ili savjetodavnu podršku, i slično). Sada je obim ove podrške i, čini se, interesa međunarodne zajednice uopće, uveliko smanjen, ali želimo istaći da to ne smatramo značajnijim problemom. Štaviše, sa jedne strane smo sami inicirali dovođenje međunarodnog upliva u rad Komisije u zakonske okvire, u čemu smo i u uspjeti (ranije su svakoj sjednici Komisije prisustvovali neki ili svi od navedenih stranih organizacija), a sa druge strane, kad je riječ o programima obuke (seminarima i slično),

Komisija je i ovdje sama zauzela stav da insistira da se sve vrste edukacije obavljaju u BiH, i sa što je moguće manje putnih troškova, noćenja, dnevnica, i slično. Ističemo da smo se ovog stava dosljedno držali još od mandata prošlog predsjedavajućeg, koji je uveo ovaj trend u radu Komisije. Svi članovi tada su jednoglasno podržali njegov prijedlog, i tog se stava držimo i dalje.

3. REZIME

Analizom pobrojanih aktivnosti može se zaključiti da je Komisija tokom 2013. godine intenzivirala svoj rad, i u dobrom dijelu realizirala aktivnosti i obaveze koje su joj stavljene u zadatak relevantnim zakonima i podzakonskim aktima.

Komisija je od svoga formiranja do danas konstantno nastojala unaprijediti vlastite kapacitete i obavištenost, kako bi kvalitetnije doprinijela poštivanju i primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju efikasnog nadzora nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH i drugim tijelima koja nam spadaju u nadležnost. Smatramo da smo ovaj cilj ostvarili.

Predložili smo Domovima jedan broj zaključaka, od kojih su neki podržani a neki nisu, i pozivamo Domove da ubuduće aktivnije podrže vlastita radna tijela, budući da ne možemo očekivati kvalitetniju saradnju od Vijeća ministara i drugih izvršnih tijela, ako nismo u stanju osigurati podršku za napore Komisije ni u vlastitom Domu.

Kao i dosad, posvetili smo jedan dio vremena upoznavanju sa principima Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU (CFSP), odnosno Zajedničke odbrambene i sigurnosne politike (CSDP). Jednako tako, imali smo u vidu i obaveze BiH u smislu NATO aspiracija Bosne i Hercegovine, tj. obaveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO, te različite obaveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, itd.).

Ova smo pitanja razmotrili posebno u polju balansa između zaštite ličnih podataka i individualnih sloboda, naspram potreba za zaštitom tajnih podataka, te u pitanjima koja su u određenim momentima rada Komisije bila aktuelna, poput načina na koji je riješeno pitanje sigurnosnih provjera za radnike pravosuđa u zemljama EU, koje nam je bilo potrebno pri razmatranju posljednjeg prijedloga za izmjene domaćeg Zakona o zaštiti tajnih podataka.

U nastavku su navedena pitanja koja su bila predmet pažnje Komisije, a koja još nisu riješena:

1. Potpuna primjena i poštivanje odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

- a. neadekvatna sistematizacija radnih mjesta unutar Ministarstva sigurnosti (u Državnom sigurnosnom organu/DSO) i Ministarstvu odbrane (u Sektoru za obavještajno-sigurnosne poslove). Sistematizacije moraju uvažavati odredbe ZOZTP i relevantne direktive NATO-a i Odluke Vijeća Evrope. U

Ministarstvu odbrane kao problem je konstatovano i nedonošenje Pravilnika o radu Vojno-obavještajnog roda.

- b. neadekvatno formulisanje inspekcijuskog nadzora koji provodi DSO
- c. nejasnoće, kontradikcije i nedorečenosti u jednom broju zakona i podzakonskih akata, prije svega kad je riječ o Zakonu o reviziji u institucijama BiH i članu 9. Zakona o odbrani BiH.
- d. neunificirane prakse u radu različitih državnih organa, kad je riječ o rukovanju tajnim podacima i razmjeni ili dostavljanju istih, i neadekvatno poštivanje zakonskih odredbi u smislu definisanja sigurnosnih područja, rezervnih lokacija, postupaka za uništavanje tajnih podataka i drugih sigurnosnih procedura.
- e. nedostaci u jedinstvenom pristupu i poštivanju odredbi o fizičkoj i informatičkoj zaštiti podataka i lokacija, prije svega u podregistrima, koji još uvijek čekaju na certifikaciju od strane DSO.
- f. sporo ili nepotpuno ispunjavanje obaveza koje za BiH proizilaze iz MAP-a i IPAP-a, što koči ili onemogućava dalji napredak BiH u smislu njenih NATO aspiracija.
- g. brisanje člana 225. iz Krivičnog zakona BiH.

Komisija će u narednom periodu putem nadzornih i radnih posjeta nastojati da u direktnom kontaktu sa rukovodiocima i ovlaštenim predstavnicima organa izvršne vlasti u BiH, iste animira na efikasniju primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH. Isto vrijedi i za PSBiH (potrebno je donijeti Pravilnik PSBiH o zaštiti tajnih podataka, te niz drugih akata i mjera, poput osiguranja adekvatno zaštićenih prostorija za rad Komisije i Ureda sekretara, itd.)

Komisija je ustanovila da je stepen primjene ZOZTP u organima javne uprave u BiH, iako nepotpun, ipak zadovoljavajući. S tim u vezi Komisija će nastaviti pružanje podrške Državnom sigurnosnom organu i svim drugim tijelima kojima Komisija u okviru svojih nadležnosti može pomoći u ostvarivanju ovog cilja.

2. **Puni demokratski parlamentarni nadzor nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH.** U svrhu realizacije ovog cilja održavali smo stalan kontakt sa rukovodstvom OSABiH, te se na druge načine obavještavali o potencijalnim ili aktuelnim problemima u njihovom radu i načinima na koje Komisija može utjecati na otklanjanje ustanovljenih problema. Podržali smo određene projekte kapitalnih ulaganja koje je predložila OSA, a čiji je cilj bio smanjivanje troškova najma jednog broja prostorija i logistički problemi koji se pritom javljaju iz ugla zaštite tajnih podataka u «tuđim» prostorijama. Preostali krupni problemi kojima ćemo u daljem periodu posvetiti detaljnu pažnju su:
 - a. kašnjenje u dostavljanju zakonom propisanih materijala na razmatranje Komisiji, posebno kad je riječ o materijalima koje dostavljaju Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara. Ova kašnjenja uzrokuju ozbiljne posljedice na rad OSABiH, koja je prinuđena u nedostatku Godišnje platforme o obavještajno-

sigurnosnoj politici BiH raditi na osnovu prošlogodišnjih ili čak starijih Platformi, što njen rad čini u najboljem slučaju, polulegalnim.

- b. kontradikcije u odredbama Zakona o reviziji u institucijama BiH i Zakona o OSABiH (*vidi str.13 ovog Izvještaja*). Zbog međusobno oprečnih odredbi, OSABiH iz godine u godinu ne može dobiti pozitivno mišljenje revizije, iako nam je od strane samog Ureda za reviziju potvrđeno da u dijelu dokumentacije u koji revizori ostvare uvid ne postoje ni najmanji problemi, odnosno da OSABiH zapravo prednjači u kvaliteti i sadržaju podnesenog materijala, u odnosu na sve druge institucije u BiH.

Komisija je u cilju otklanjanja gornjih nedostataka poduzela jedan broj aktivnosti, uključujući analizu načina na koji su ova pitanja riješena u drugim zemljama, i održavanje jednog broja radno-konsultativnih sastanaka sa tijelima uključenim u određene procese od interesa za Komisiju. Nastavak aktivnosti podrazumijevat će pristupanje izmjenama zakona za koje je Komisija utvrdila da unose zabunu u procesu međuagencijske saradnje.

Osnovni pregled statističkih pokazatelja o radu Komisije tokom 2013. godine je kako slijedi:

broj održanih sjednica	8
broj radnih sastanaka	7
broj tačaka dnevnog reda	45
učešće na seminarima i konferencijama	2

13

Komisija je u izvještajnom periodu razmatrala:

prijedlozi zakona	1
izvještaji i informacije	22
odluke	0
usvojeni zaključci	15
ostali akti	6

Komisija će i u narednom periodu nastojati da aktivno doprinese punoj sprovedbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju pune demokratske kontrole nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, te blagovremeno vršiti i druge zadatke iz svoje nadležnosti.

